



Hospodářská soutěž v EU

III. Aplikace v oblasti antitrustu

Michal Petr



Struktura prezentace

- I. Prosazování soutěžního práva
- II. ECN a její fungování
- III. Vyšetřovací úkony
- IV. Pokuty a program *Leniency*
- V. Vedení řízení a narovnání
- VI. Trestní odpovědnost



I. Prosazování soutěžního práva

- **Veřejné prosazování (*public enforcement*)**
 - soutěžním orgánem (Komise, NCA)
 - z úřední povinnosti
 - rozsáhlé vyšetřovací pravomoci
 - tresty
- **Soukromé prosazování (*private enforcement*)**
 - civilní soudy
 - v soukromém zájmu – na základě žaloby



Ad Private enforcement

- V EU prakticky absentuje, v USA 90 % případů
- Základem v EU *C - 453/99 Courage v. Crehan*
- Působí jako „štít“ i „meč“
 - Neplatnost smlouvy
 - Náhrada škody



Ad Private enforcement – snaha o změnu

- Žaloby podávané Komisí – vyšetřovatel, soudce i poškozený v jednom?
- *Bílá kniha* o žalobách na náhradu škody
 - Přístup k důkazům
 - Kolektivní a reprezentační žaloby
 - Závaznost rozhodnutí NCA a Komise pro soudy
- Veřejná debata o kolektivních žalobách



II. ECN a její fungování

ECN sdružuje 27 NCA a Komisi

- alokace případů – nalezení „dobře umístěného“ orgánu (viz)
- konzistentní rozhodování – „dohled“ Komise (viz)
- provádění vyšetřovacích úkonů a předávání důkazů
- spolupráce na budování společné „soutěžní kultury“



ad „Dobře umístěný“ orgán

Komise

- Případy „3 +“
- Zásadní právní otázky

NCA

- Materiální vztah k jurisdikci
- Schopnost prokázat porušení
- Schopnost zastavit porušování



ad „kontrola“ Komise

- Povinnost NCA informovat Komisi 30 dní před vydáním rozhodnutí
- Možnost Komise „odebrat“ případ NCA
- Stát má Komisi informovat a soudních rozhodnutích



III. Vyšetřování v rámci ECN

- Komunitární právo stanoví jen vyšetřovací oprávnění Komise
- Možnost dožádání
- Důkaz provedený v jednom státě lze bez dalšího použít jako důkaz ve státě jiném
- Základem neohlášené šetření na místě (*dawn raid*)



ad Vyšetřovací oprávnění

Komise

- provádí šetření sama (za asistence NCA), nebo
- pověří NCA provedením šetření

NCA

- provádí vlastní šetření
- asistuje při šetření Komise (včetně eg. policie)
- musí provést šetření na dožádání Komise
- může provést šetření na dožádání jiného NCA



Oprávnění při šetření na místě

Komise, ÚOHS obdobně

- **Vstupovat** do všech prostorů, na pozemky a do dopravních prostředků podniků a sdružení podniků
- **Kontrolovat** účetní knihy a ostatní obchodní záznamy bez ohledu na to, v jaké formě jsou uloženy
- **Kopírovat** nebo získávat v jakékoli formě kopie nebo výpisy z těchto knih nebo záznamů
- **Pečetit** kterékoli podnikatelské prostory a účetní knihy nebo záznamy v rozsahu nezbytném pro kontrolu
- **Klást otázky** týkající se předmětu a účelu kontroly



Šetření v „obchodních prostorách“

Komise

- Závazné rozhodnutí (přezkum SPS *ex post*)
- V případě odporu pověří zajištěním NCA

NCA

- Soudní přezkum *ex ante* dle národního práva
- Rozsudek ESLP *Colas* – nezbytnost *ex ante* přezkumu?
- ... nikoliv v ČR (ÚS odmítá stížnost)



Šetření v „neobchodních prostorách“

- Pokud podezření, že se důkazy nacházejí v jiných než obchodních prostorách
- Přezkumná činnost soudu
 - národní soudce může ověřit, zda:
 - rozhodnutí Komise je autentické
 - donucovací opatření nejsou ani svévolná ani nepřiměřená
 - národní soudce nemůže:
 - zpochybňovat nutnost šetření
 - požadovat informace ze spisu Komise



IV. Sankce

- Pokud rozhoduje ÚOHS: § 22 a násl. ZOHS
- Pokud rozhoduje Komise: čl. 23 Nařízení 1/2003
- Za porušení soutěžního práva je možné uložit pokutu až do výše **10 % ročního obrátu** příslušného soutěžitele
- Optimální sankce? Je pokuta dostatečná?



Program leniency

Východiska

- Kartelové dohody mají mimořádně negativní dopad na hospodářskou soutěž
- Při jejich odhalení hrozí jejich účastníkům značné sankce
- Dohody jsou maximálně utajovány
- Program *leniency* dává účastníkům dohody možnost vyhnout se úplně nebo částečně postihu za účast na ní

Prameny

- ÚOHS: sdělení předsedy (www.compet.cz)
- Komise: Oznámení EK ÚV C 298, 8.12.2006, s. 17



Leniency 2007

Hlavní charakteristika

- Inspirací ECN Modelový program, EC Leniency
- Jen utajované horizontální kartely
- Procedurální pravidla
- Souhrnné žádosti



Leniency I.A: imunita za „dawn raid“

Podmínky pro prvního žadatele

- Informace potřebné pro šetření na místě
 - fungování kartelu
 - „*targeted inspection*“: včetně eg. polohy kanceláří
- Úřad tyto informace neměl



Leniency I.B: imunita za „prokázání“

Podmínky pro prvního žadatele

- Informace potřebné pro prokázání dohody
- Úřad tyto informace neměl
- Neposkytnuta imunita dle I.A



Leniency II: snížení pokuty

Podmínky pro žadatele

- Informace představující významnou přidanou hodnotu (*significant added value*)
- V případě žadatele ne-přítěžující
- Rozsah 30 – 50 %; 20 – 50 %; do 20 %



Souhrnné žádosti – Leniency I.A

- Pokud Komise „dobře umístěna“: dopad 3+
- Žádost ke Komisi
- Obsah:
 - základní identifikace kartelu, účastníků a trhu
 - ve kterých státech důkazy, kde podána žádost
- Potvrzení o přijetí
- Možnost žádat dodatečné informace



V. Vedení řízení

- Neformální „prověřovací“ fáze
- Zahájení „formálního“ řízení (*dawn raid*)
- Sdělení výhrad (S. O.)
- Rozhodnutí

? Právo na nezávislý soud?



Narovnání – Settlements

- Inspirací US *plea bargaining*
- Snížení pokuty o 10 % u kartelů, pokud
 - Komise vyhodnotí případ jako „vhodný“
 - Podnik
 - uzná vinu za Komisí vymezený delikt
 - potvrdí, že má dostatek informací, a vzdá se nahlížení do spisu; + souhlasí s rozhodnutím jen v jednom jazyce
 - označí maximální pokutu, kterou očekává
 - Zjednodušené S. O., zjednodušené rozhodnutí



ad Settlements

Český případ *Kofola*

- RPM podle ZOHS
- Žádná legislativní právní úprava
- Návrh účastníka na urovnání, doznává delikt
- Snížení pokuty o 50 %



VI. Trestní odpovědnost

- reálná hrozba vězení působí jako nejsilnější odrazující prvek
- Spojené státy a „mezinárodní“ riziko
- nízká společenská podpora kriminalizace (e.g. Austrálie – jen 25 % souhlas s vězením)
- § 246 TrZák



Děkuji Vám za pozornost ...

... a pokud Vás soutěžní právo zaujalo ...

- diplomka?
- stáž na Úřadě?

Michal PETR

michal.petr@compet.cz

542 167 107

Úřad pro ochranu hospodářské soutěže